

RAPORT ACTIVITATE
Departamentul pentru Români
de Pretutindeni
2020

DEPARTAMENTUL PENTRU
ROMÂNII DE PRETUTINDENI

I. PROIECTE PROPRII

Departamentul pentru Români de Pretutindeni (DRP) a derulat mai multe programe menite să vină în sprijinul comunităților românești din afara granițelor țării, în anul 2020:

1) Programul de burse pentru copiii etnici români care studiază în școlile cu predare în limba română sau cu studiul unor materii în limba română ca limbă maternă din Ucraina

Programul de acordare de burse elevilor etnici români din Ucraina, demarat în 2018, reprezintă un proiect strategic pentru România, păstrarea identității lingvistice fiind o prioritate pentru Guvernul român.

Proiectul se află în al treilea an de implementare, iar anul acesta au fost alocați 6 milioane de lei conform HG nr.974/2020 privind suplimentarea bugetului Secretariatului General al Guvernului din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2020 pentru acordarea de către Departamentul pentru Români de Pretutindeni de burse de studiu elevilor etnici români înscriși în clasa I, a II-a și a III-a în anul școlar 2019-2020, care studiază în școlile cu predare în limba română sau cu studiul unor materii în limba română ca limbă maternă din Ucraina.

În anii 2018-2019, au fost acordate 5645 de burse elevilor etnici români de clasa I și a II-a, cu domiciliul în Ucraina care studiază în școlile cu predare în limba română sau cu studiul unor materii în limba română ca limbă maternă, înscriși în anii școlari 2017-2018 și 2018-2019. În anul 2019, numărul bursei acordate a crescut de la 1645 (2018) la 3700.

Anul acesta, un număr record de 5315 de elevi de etnie română din Ucraina, înscriși în clasele I-III în anul școlar 2019-2020, vor beneficia de burse de studiu în valoare de 1000 lei/anual.

Ne dorim să extindem acest program și în Serbia și Ungaria.

2) Campania “Fii responsabil!”

Aceasta a fost derulată în parteneriat cu Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (IGPF), și-a propus să crească nivelul de conștientizare al românilor în legătură cu riscurile la care se expun odată cu plecarea în străinătate la muncă și nu numai.

La toate punctele terestre de trecere a frontierei, dar și în cele mai circulante aeroporturi din țară, au fost puse afișe, au fost create puncte de informare și au fost distribuite broșuri informative.

Broșura “Fii responsabil!” conține informații cu privire la posibilele situații cu care românii se pot confrunța în momentul în care încheie un contract de muncă și soluții pentru rezolvarea acestor probleme, cum ar fi: care este instituția abilitată să le ofere ajutor, care sunt pașii de urmat pentru soluționarea unor conflicte de muncă, dar și o serie de sfaturi și date de contact utile. De asemenea, una dintre recomandările principale ale campaniei “Fii responsabil!” a fost încheierea unei asigurări în momentul părăsirii teritoriului României.

În plus, campania oferă lămuriri privind riscurile la care se pot expune românii și cum pot să se protejeze în contextul actual al pandemiei cu noul coronavirus, fie că este vorba despre condițiile de angajare sau măsurile de protecție oferite de angajator sau propriile măsuri de siguranță, menite să-i țină în siguranță pe ei și pe cei dragi.

Au fost împărțite peste **150.000 de pliante** cu informații utile pentru cei care părăsesc teritoriul României. Afișul “Fii responsabil!” a fost vizibil în toate zonele tranzitate de românii care se reîntorc peste hotare. Cu această ocazie, o delegație DRP condusă de secretarul de stat Ovidiu Burdușa s-a deplasat la punctul de trecere a frontierei de la Nădlac precum și la Tulcea.

3) Programul de dotare cu pachete educaționale

Asociațiile, parohiile și instituțiile din afara granițelor țării care desfășoară activități în beneficiul românilor de pretutindeni vor primi pachete educaționale (în format fizic) ce includ: **Dicționar explicativ al limbii române (DEX), Dicționar Ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române (DOOM), Atlas geografic al României, harta României și albume de promovare a României.**

Programul a fost conceput pentru a veni în sprijinul românilor de pretutindeni, pentru păstrarea și dezvoltarea identității lingvistice, a legăturii cu limba și țara de origine. Titlurile propuse pot fi utilizate la școlile/cursurile de limba română, în bibliotecile românești din afara granițelor țării, dar și la alte tipuri de activități desfășurate de către mediul asociativ.

4) Programul de dotare cu tablete

Beneficiarii au fost asociațiile românești care desfășoară activități educative, culturale și sociale, în afara granițelor țării și copiii care frecventează școlile/cursurile de limba română. Cele **60 de tablete** achiziționate în acest program au fost împărțite în două loturi astfel:

Lotul I – 30 de tablete pentru asociațiile, fundațiile care s-au remarcat prin activitatea desfășurată în acest an; lotul al II-lea – 30 de tablete pentru copiii cu nevoi speciale, înscriși la cursurile de limba română.

5) Platforma online DIASPORA-HUB

Aceasta reprezintă un instrument venit în sprijinul românilor aflați în dificultate în afara granițelor României, din cauza pandemiei cu noul coronavirus COVID-19 și a devenit operațională în data de **15 aprilie 2020**. Platforma Diaspora Hub este rezultatul parteneriatului dintre **Autoritatea pentru Digitalizarea României, Ministerul Afacerilor Externe, Departamentul pentru Români de Pretutindeni** și asociația neguvernamentală **Code4Romania**, care a lucrat pro bono la acest proiect.

În funcție de zona în care se află, solicitanții sunt direcționați către cele mai apropiate asociații românești, biserici românești sau către persoane fizice dispuse să ofere asistență. Situațiile dificile pentru care românii au găsit sprijin prin intermediul platformei Diaspora Hub au variat de la consiliere psihologică online la ajutor pentru traduceri, asistență pentru cumpărături, sprijin pentru repatriere etc.

DRP a **promovat** acest proiect pe site-ul și pe pagina de Facebook a instituției și a invitat asociațiile românilor din străinătate, bisericile românești, grupurile de acțiune care doresc să îi sprijine pe românii care au nevoie de ajutor sau de informații să se înscrie pe platformă. DRP a promovat platforma și în cadrul vizitelor oficiale făcute până în prezent, atât în străinătate, cât și în România.

De la începutul acestei situații de criză, DRP a fost în legătură cu asociații, membri ai clerului care și-au arătat disponibilitatea de a-i ajuta pe românii aflați în situații dificile în mai multe state europene, cum ar fi Italia, Spania, Olanda, Irlanda, Grecia, Portugalia, Cipru.

6) Dezbateri cu mediul asociativ

DRP a invitat la **dialog** reprezentanții mediului asociativ românesc din afara granițelor țării, prin organizarea unor sesiuni de informare și dezbateri online.

Departamentul a pus la dispoziția reprezentanților comunităților de români din afara granițelor o **platformă de prezentare și de dezbateri** a celor mai importante teme care vizează nevoile românilor din diaspora, precum și posibilele soluții menite să vină în sprijinul acestora.

Principalele subiecte de discuție s-au bazat atât pe promovarea proiectelor și acțiunilor DRP în raport cu mediul asociativ românesc, cât și pe nevoile românilor care decid să plece din România dar și dificultățile pe care aceștia le întâmpină în statele în care trăiesc și muncesc.

7) Programul de achiziție și distribuire de materiale identitare

DRP a oferit **steaguri, steme și cocarde tricolore** către mediul asociativ românesc de pretutindeni, în contextul promovării în rândul comunităților de români a elementelor de simbolistică națională și a sărbătorilor identitare din calendarul național și tradițional românesc.

8) Ziua Românilor de Pretutindeni

În data de 31 mai 2020, i-am sărbătorit pe toți conaționali care trăiesc în afara granițelor României și le-am dedicat un eveniment special. DRP în parteneriat cu **Opera Națională București** și cu **Administrația Prezidențială**, au pus în scenă un spectacol adresat în special românilor aflați departe de țară. ("**Lacul lebedelor**" de **Piotr Ilici Ceaikovski**). Evenimentul a fost transmis live pe site-ul și pe pagina de Facebook a Operei și a DRP de la orele 18h, în data de 31 mai a.c..

Tot cu prilejul acestei zile, DRP a invitat românii de pretutindeni și la un dialog despre solidaritate. Românii din afara granițelor au fost îndemnați să ne transmită **mărturiile** și **exemplele de solidaritate** pe care le-au văzut și trăit, în materiale video, foto sau sub forma unui text. Materialele au fost publicate pe pagina de Facebook a DRP, de Ziua Românilor de Pretutindeni.

9) 1 iunie 2020- Ziua Internațională a Copilului

DRP a marcat evenimentul prin organizarea unui **concurs de desene** adresat copiilor români din comunitățile istorice și diaspora. Tema propusă a fost "Prietenii la distanță" și desenele au fost postate într-un album pe pagina de Facebook a DRP. În perioada 23-31 mai a.c., au fost votate desenele favorite dintre cele înscrise în concurs printr-un LIKE. Au fost primite peste 400 de desene pline de imaginație, cu idei frumoase și mesaje ale copiilor români din comunitățile istorice și din diaspora.

Autorii celor 5 lucrări care au strâns cele mai multe aprecieri au fost premiați cu câte o **tabletă**.

10) Modalitatea de accesare a finanțărilor nerambursabile oferite de DRP

DRP a organizat în 27 iulie a.c. o **sesiune de dezbatere online** privind accesarea de **finanțări nerambursabile**. Peste 26 de reprezentanți din Italia, Spania, Croația, Norvegia, Olanda, Irlanda, Marea Britanie, Germania, Israel, Suedia și Grecia au discutat împreună cu reprezentanții DRP următoarele teme principale:

- Modalitatea de completare a cererii de finanțare
- Conținutul dosarului de finanțare nerambursabilă
- Încheierea acordului de finanțare nerambursabilă
- Decontul de cheltuieli și documentele justificative

DRP a pus la dispoziția reprezentanților comunităților de români din afara granițelor o platformă de prezentare și de dezbatere asupra modului de completare a cererii de finanțare, precum și a documentelor necesare a fi depuse în vederea accesării finanțărilor nerambursabile oferite de DRP.

11) Dialog cu specialiști din domeniul educației

DRP a organizat o **dezbatere online** în care a invitat la dialog **specialiști în domeniul educației, cadre didactice și reprezentanți ai organizațiilor românilor de pretutindeni care desfășoară activități educaționale în afara granițelor**. Aceasta a fost organizată în data de 14 octombrie 2020. Educația reprezintă un domeniu prioritar pentru DRP, iar contextul sanitar actual a impus regândirea și redefinirea metodelor de predare-învățare și necesitatea dezvoltării unor instrumente educaționale moderne.

DRP și-a propus realizarea unei **platforme** prin intermediul căreia să fie oferite **cursuri** și alte **elemente educaționale de învățare** a limbii române, de asimilare a elementelor de istorie a românilor, de geografie a României, de cultură și civilizație românească.

12) Organizarea unor videoconferințe în colaborare cu misiunile diplomatice

Pe tot parcursul anului au avut loc sesiuni online cu reprezentanții mediului asociativ românesc din Italia, Spania, Elveția, Germania, Finlanda, Australia cu scopul de a facilita dialogul și a identifica nevoile și așteptările comunităților românești din diverse state.

13) Grupul de lucru interinstituțional pentru repatrierea românilor din străinătate

DRP face parte dintr-un **grup de lucru** creat de Administrația Prezidențială în cadrul căruia, alături de alte instituții ale statului român, dar și de reprezentanți ai societății civile, se conturează proiecte destinate facilitării **procesului de reintegrare în țară a cetățenilor români**. Este vorba despre proiecte precum realizarea unei platforme de locuri de muncă prin care cetățenii români din afara granițelor să fie informați cu privire la oportunitățile de angajare din țară și să poată accesa online aceste locuri de muncă, modificarea procedurilor de recunoaștere a calificărilor obținute în afara granițelor sau măsuri active de facilitare a reintegrării copiilor în sistemul de învățământ românesc.

Totodată, în prezent, se lucrează la actualizarea, în Ghidul de Reîntoarcere, a tuturor modificărilor procedurale și legislative din ultima perioadă. Documentul are scopul de a oferi o imagine de ansamblu și informații generale despre toate acțiunile pe care reîntoarcerea și reintegrarea în țară le presupune, documentele necesare, instituțiile responsabile și datele de contact ale acestora.

II. FINANȚĂRI NERAMBURSABILE

Acordarea de **finanțări nerambursabile** pentru asociațiile, parohiile și alte entități cu personalitate juridică ce depun proiecte în sprijinul românilor de pretutindeni reprezintă una dintre cele mai importante activități ale Departamentului pentru Români de Pretutindeni.

În cursul anului 2020, DRP a finanțat cu suma de **6.155.505,12** lei proiecte prin care se conservă și se promovează identitatea românească peste hotare. Cele 6 domenii de finanțare au fost: **Educație, Cultură, Mass-Media, Reintegrare, Societate Civilă, Spiritualitate și Tradiție**

DRP a introdus anul acesta un nou pilon – **Reintegrare**, prin care am finanțat proiecte care urmăresc facilitarea inserției și reinserției sociale și pe piața muncii a cetățenilor români cu reședința sau domiciliul în străinătate precum și inserția în mediul școlar a copiilor români reveniți în țară din diaspora.

În total au fost finanțate **155** de proiecte ale asociațiilor și parohiilor românești, după cum urmează:

- În sesiunea I - 81 proiecte, în valoare de 4.054.302,45 lei;
- În sesiunea II - 49 proiecte, în valoare de 1.821.621,27 lei;
- În sesiunea II prelungită - 25 proiecte, în valoare de 279. 581,4 lei.

Cele mai multe proiecte aprobate sunt din Italia, Ucraina, Serbia, Spania, Marea Britanie, Albania; proiectele au fost în principal din domeniile Educație și Cultură.

Educația în limba română a copiilor români din străinătate a fost domeniul prioritar în acest an, motiv pentru care sesiunea a II-a prelungită a fost dedicată **exclusiv** acestui domeniu și a presupus dotarea școlilor românești din străinătate cu table inteligente, laptopuri, videoproiectoare, multifuncționale.

În octombrie 2020 la nivelul DRP au început deja demersurile pentru sesiunile de finanțare din 2021. Astfel, **Ghidul de Finanțare** a fost pus în dezbatere publică în data de 9 noiembrie, iar în data de **1 decembrie** a fost lansată deja sesiunea de finanțare 2021, pentru ca beneficiarii să câștige timp și să poată desfășura activități încă de la începutul anului viitor. Sesiunea de finanțare pe anul 2021 va fi una deschisă.

III. VIZITE DE LUCRU

DRP elaborează și aplică politica statului român în domeniul relațiilor cu românii din diaspora și din comunitățile istorice. Calendarul deplasărilor în străinătate a fost puternic afectat de situația actuală, generată de pandemia cu noul coronavirus.

În perioada **decembrie 2019 - decembrie 2020**, reprezentanții DRP au efectuat un număr de **10 deplasări** pe teritoriul Uniunii Europene. Țările vizate au fost Grecia, Italia, Irlanda, Cipru, Austria, Franța, Spania, Italia și Germania. Vizitele au fost realizate cu sprijinul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României în străinătate.

În beneficiul comunităților istorice a avut loc o vizită, în Sighetu Marmăției și Siret. Scopul acesteia a fost preluarea dosarelor de burse pentru elevii etnici români din Ucraina care studiază la școli în limba română sau cu predarea limbii române ca limbă maternă.

La începutul anului, la **Dublin**, în Irlanda, au fost stabilite întâlniri cu membrii comunității românești, mediul de afaceri, și reprezentanți ai autorităților statului irlandez. Discuțiile au vizat finanțările nerambursabile oferite de DRP în domeniul educației și reintegrării, două domenii prioritate ale Departamentului.

A avut loc o întâlnire cu Kingsley Aikins, fondatorul The Networking Institute din Irlanda, unde s-au discutat teme precum dezvoltarea unor strategii prin care să se faciliteze comunicarea cu diaspora și implementarea unor politici publice. Agenda a cuprins și reuniuni cu reprezentanți ai instituțiilor publice din Irlanda pentru a efectua un schimb de bune practici între Irlanda și România în domeniul politicilor publice pentru diaspora. De asemenea, au fost distribuite suporturi de curs și cărți în limba română.

După încetarea stării de urgență din România, o delegație DRP a avut întreveneri cu reprezentanți ai mediului asociativ românesc din regiunea **Andaluzia**, dar și cu muncitori români sezonieri din Spania, în contextul demersurilor întreprinse în vederea gestionării și prevenirii infecției cu COVID-19.

Reprezentanții mediului asociativ din **Franța**, autoritățile locale și clerul românesc din zonă au fost pe agenda delegației Departamentului în cadrul unei vizite organizate în regiunea Bretania. Scopul principal al vizitei, prima a unui oficial român în zonă, a fost încurajarea inițiativei de înființare a unor noi asociații în zone populate de comunitățile de români.

În **Sicilia** și **Catania** au fost purtate discuții cu mediul asociativ românesc, clerul și autoritățile publice locale. S-a vorbit despre gestionarea pandemiei, modul în care românii se pot întoarce în țară și ajutorul oferit de Guvernul României.

A fost efectuată o vizită în **Germania**, la Nürnberg, Berlin, Bonn și München. Au fost organizate întâlniri cu membri ai diasporei academice și ai rețelelor profesionale – cercetători, oameni de cultură, doctori în științe, profesori universitari, și reprezentanți ai mediului asociativ. S-a discutat despre nevoile românilor în această zonă și modul în care Departamentul poate veni în sprijinul lor prin intermediul finanțărilor nerambursabile.

În cadrul deplasării în **Austria**, românii au fost încurajați să colaboreze cât mai mult pentru o mai bună coeziune a comunității, pentru depunerea de proiecte în beneficiul românilor din regiune și care să sprijine păstrarea și învățarea limbii române.

Comunitatea de români din **Grecia** a fost în centrul a două deplasări efectuate de delegația DRP. În cadrul vizitelor, secretarul de stat s-a întâlnit cu mediul asociativ românesc din regiune și a participat la cursurile de limbă, cultură și civilizație ale școlilor românești din Grecia. DRP a donat acestor școli manuale și materiale necesare sprijinirii studiului în limba română. Unul dintre principalele scopuri ale Departamentului este susținerea mediului asociativ din străinătate.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Acesta este și motivul pentru care, în cadrul vizitelor de lucru din Grecia, în regiunile în care există un număr semnificativ de români, a fost încurajată constituirea de noi asociații. În plus, s-a realizat o monitorizare a proiectelor care au obținut finanțări nerambursabile de la DRP în cadrul celor sesiunilor de finanțare, derulate în anul 2020.

Agenda celor două vizite efectuate în **Republica Cipru** a cuprins o întâlnire cu Comisarul Prezidențial pentru Diaspora și Afaceri Umanitare din Cipru, Photis Photiou, pentru a discuta despre comunitatea românească din țară, politicile publice instituite de Guvernul României pentru susținerea procesului de reîntoarcere în țară a românilor dar și schimbul de bune practici între instituțiile publice cipriote și cele românești. Au fost, de asemenea distribuite manuale în limba română pentru școlile în limba română din Cipru. Românii din Cipru au fost încurajați să constituie asociații și să obțină finanțări nerambursabile de la DRP.
